

ئىقارپەكا كانوونى

حەكىم عەبدوللا

وان يى دياره كو هەمى يى ل ژفانى تشەكى و ئەو
تشت دى يى چەوا بيت، كەس نەشيت بەرسقەكا
هۆسا بدەت. پاشى تو ل خودانى چايخان زفرى و
چاقى تە ما ل لفينين وى. زەلامەكى ب ناف سالفە
چوويى و سەروچاقين وى يين چرمىس پىرچى وى
يى خولىكى. تە گەلەك هزرين خو د هاتن و چونين
وى دا كر. هەروەكى وى ژى كارى خو بو تشتەكى نە
چافەرىكرى و نەديار دكر. ب بىدەنگىەكا ب سەهم

بەرە بەرە جادە يى فالادىن... هەر ئىك يى فەستا
جەهكى دكەت. خرينا خەبەنكىن دوكانايە... تويى
ل وى چايخانا سەرى باژىرى روونشتى بووى. كتەكا
كىم مروف د ژوورفە بوون... چايا سىي ژى ل بەر
سىنگى تە دانا و پاشى تەبلىكا تژى يا جگارا ژ بەر
تە راكر و فالادىن. تە جگارهكا دى ژى بەردايى و
ماى د هاتن و چوونا خەلكى فوكرى. ديمين داماي و
وہستىاي و پينگافين سست و خاف. ژ سەر و بەرى

ل بەر خزمەتا ھەموویان یی ۋاوەستیای بوو. پشٹی کورسیک ب ریژکرین، چو ژ پاشالا چاپخانئ چەند شەمالکەك ئینانە دەری و ل ھەموو لایین چاپخانئ بەلاقرن و لەمپەك ژى ئینا و تژی گاز کر و ل کوژیەکی دانا. ھیدی ھیدی تاریی ۋنایھییا رۆژی پالدا و جھئ وئ دگرت، تە ھەز دکر ھاتبا و ل نک تە روونیت و باخفن... بەحسئ سەر و بەری بکەن، دوی دەمی دا چاپخانە فالابوو... تە دقیا باخفی... ھەما باخفی... ھەر کەسەکی بیت نە گرنگە... بیھنا تە یا تەنگ بوو. تە گەلەك ب مەرەق سەحدرە دەمژمیرا خو... تە دگەل خو دەھژمارتن. نەھ... ھەشت... ھەفت... کیتر... دبیت پشٹی چەند سەعەتەکین دی گەلەك تشت بەینە گوھورین. تە دگەل خو دگۆت... تو دبیزى وەسا بیت یان ل دووماھیئ دئ ھەر تشتەك وەکی خو زفریت. ئەگەر وەسا ژى بیت دئ یا چەوا بیت... دئ چ چیبیت... ل دووق فئ چەندا دەیتە گۆتن، دئ تشتین مەزن روو دەن... ئی دئ د بەرژوھندا کئ دابیت...؟ تو دبیزى ھەر ئیک بگەھیتە مافین خو؟ تو دبیزى فئ جارئ سنۆرەك بو فان جوړە مغامەرا بەیتە دانان. یان دیسان دئ ژمارەپەکا دی یا بی گونەھان بنە قوربانیین ھزرین نەساختین چەند کەسەکان. سەری تە ژ فان ھزران ئیشا. تە ھەست پیکر ھەر وەکی دئ فۆلکانەك تیدا پەقیت... تو زفری مال و ل سەر جھان تە خو ژ وی رەخی د قولپاندە یی دی... چک چکا سەعەتا ب دیوارئ ژوورا تە فە د سەری تە دا دەنگ فەددا.

بیدەنگیە. خەوی یا ژ چاقین تە بارکری. تژی ژوورا تە دووکیلا جگارانە. ھزرین تە بەلاق بوون. دبیت کەلەك کەسین دی وەکی تە ھند کوور نەچن و دوور نەھاژۆن و ھەما چەوا با ھات وەسا د دەنە بائ. دگەل ھەموو کاودانا خو دگونجین. ئی تو نەشیئ. ئەوہی تە فامکری تو یی دگەل ھزرا دژی. دنژی و د ھەریفی. تە گەلەك ھزرا رۆژەکا ھۆسا دکر... ئھا ئەفە ئەو رۆژە... پشٹی دەمەکی کیم دئ ھەلیت. تە ھزرا گەلەك تشتا کریە بو دەلیفەپەکا ھۆسا. ژ سەر جھا رابووی و ل نیفا نۆدئ ھاتی و چووی. ئەری ما دبیت ئەف ھەشامەتە ھەموو کۆم بووی، کو ژ ھەر جوار پارچەپین دونیایی ھاتین ھەما ب ساناهی بزفرنەفە، و ھەموو تشت وەکی خو ئی بەینەفە. تو دژی وپرانکریئ. تە دقیت ھەر تشتەك بی توندوتیژی و ئاشتیانە بەیتە کرن. ب فئ ئاخفتنا تە یا دووماھیئ کەنیئ تە ب تە ھات. ما تو ل کیریئ؟ تە خو ژ بیر کر؟ ب میژووا دریزا فی جھئ تو ئی... فئ پارچەپین ل سەر روویئ ئەردی، چ تشت... چ گوھورین بی توندوتیژی نە ھاتینە کرن. ھەر کەسئ ھاتی، ئەقین ل بەری خو کەزاختینە و د کۆمبونین گشتی دا و ل بەرامبەر ھزاران خەلکی سادە، ب دوژمن و نوکەر و لاواز ل قەلەم داینە... سەرین وان برینە و ب دیاری ھاتینە پیک گوھورین و کەلەخین وان ب جادانقە ھلاویستینە دا ببنە جھئ ترسی بو ھەر کەسەکی ھزرەکی بکەت... ئەو تشتئ تە دقیت ژى وەسا نابیت. تو نەشیئ چ بگوھوری. یا تە پی چیدبیت

ئەو پتر خەم و كۆفانا داعوورى بۇ فى كاودانى ل سەر خەلكى ھاتىە سەپاندىن. لئ ئەف چەندە زىدەى ھزر و شيانين تەبە. نىزىكى نىف شەفە و ھىژ تو يى ھىيارى... ئەفنى نوکە بەرى چەند شەفەكا ل سەر تىلەفزيونى گەلەك ب قەبە و ژ خۇ پشتراست د ناخقت. " ما دى گاڤانين چىلا شين چ كەن. بلا بەين. ئەم د ئامادەينە..." و ب كەنىيەكا ترانەپىكەر قورمەكا كورل وى جگارا رەش و درىژ دا ئەوا دناڤ تەلپين وى را " ئەم خودان شارسانييەكا ھزاران سالين... ھەما شفانەكى مە ل بيابانى دى ب گوپالى زانست و پيشكەفتنا وان ئىخيتە ئەردى... " رەخ و روويين وى ب گەرمى پشگىريا ناخقتنا وى دكر و ناڤتى ددا و دەست بۇ د قوتان و ب گيان و مالڧە خۇ گورى دكر. تە ھند پى چىدبوو، ھەما سەرى خۇ بەھزىنى. تە دزانى و گەلەكان ژى دزانى كو چ ھەڧسەنگى د فى يارىيى دا نينە. كەسین شارهزا وە سا بۇ دچوون كو زۆربەيا كىرارا ھەموو دى ژمارەيى بن. چونكى كابرايەك ل دووراتيا ھزاران كيلومەتران يى د ژوورا خۇڧە روونشتيە و مەيدان ل ژىر دەستى وى يە. تە قەلەم و كاغەزىن خۇ دانان و زڧرىەڧە سەر جھين خۇ. بەرى تە ما ل تىلەفزيونى... ھەر چەندە تو دزانى چ تشتەكى وەسا دەرناكەڧيت، پىچەكى ژ بيەن

تەنگىيا تە كىم كەت، تە دەست دا رادىويى و ژ فى پىلى چوويە يا دى. بىرا تە و ھندەك ناخقتين وى يين بەرى ھەيامەكى ھات، ھەكو ديسان ل بەرامبەر ھژمارەكا بى حسيب ژ خەلكى راگەھاندى، كو ب ھىچ شىوہيەكى نابيت ئەم پەنايى بەينە چەكى بۇ چارەسەرکنا كيشەيپن خۇ. مە ھەموويان ئىك كيشە ھەيە و ئىك دوژمن ھەيە... دڧىت ئەم ھەموو بەرگريى ژ ھەڧدو بکەين...پشتى ڤان ناخقتان، گەلەك پىڧە نەچوو، وى ب خۇ دەست ب سەر نىزىكتين ئىك دا گرت و حسيب كر پارچەيەك ژ خۇ... نوکە ژى ژڤانى دويماهيى گەلەك ژى نەمايە...ئەڧە تەنھا رىك بۇ ماى كو دى ب ھىزا چەكى ھيتە چارەسەر کرن، چونكى وى ھەموو رىكىن دى رەتكرن... گوھى تە ب رادىويى ڧە و چاڧى تەل گولۇپا كزا ژوورا تە... نزا چ دەم تو د خەو چوويى... دەمەكى تو ھىيار بووى.. گولۇپا ژوورا تە و تەلەفزيون د ڧەمرينە. بىرا تە نە دەھات، كا تە ڧەمراندينە يان ئەو ب خو ... تو بەزىي دا بزانى كا چ ھەيە. لى كارەب نەبوو. تە دەست دا رادىويى و ل جھەكى گەرياي... دەنگەك ھاتە گوھى تە... ئەڧرو بەرى سپىدى ژمارەكا ئارمانچين دەستنيشانكرى ب دژواری ھاتنە بۆمبەبارانكرن...

* * * *

